

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку: (212) 227-4125
УНС-Сток: (201) 451-2200
з Нью-Йорку: (212) 227-5250

PIK LXXXIX. Ч. 232. ДЖЕРСІ СІТІ / НЬЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 8-го ГРУДНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 8, 1982 No. 232 VOL. LXXXIX.

ПРОГОЛОСИЛИ ЛАВРЕАТІВ ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ

МІЖ НАГОРОДЖЕНИМИ Є ІВАН СМОЛІЙ,
ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА, ВОЛОДИМИР БАРАГУРА,
ЯР СЛАВУТИЧ ТА ІНШІ

Дженкінгтон, Па. (н.н.). — У суботу, 4-го грудня ц.р., в 4-й годині по полудні, тут, в залі Українського Культурно-Освітнього Центру — з приводу закінчення УІ Українського Конкурсу Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаго, Іл., і роздачі нагород лавреатам — відбувся Вечір української літератури.

Вечір цей проходив під патронатом Митрополита Української Православної Церкви Мстислава і Митрополита Української Католицької Церкви Стефана Сулика, та при співучасті Українського Католицького Університету (УКУ), Українського Вільного Університету (ВУВ), Об'єднання Українських Письменників "Слово", Ради для Справ Культури при Секретаріаті СКВУ та Українського Освітньо-Культурного Центру у Філадельфії.

Голова літературного журі проф. д-р Григор Лужницький поінформовав присутніх біля 200 осіб, що в УІ Конкурсі взяли участь 35 письменників з Америки, Канади, Європи, Австралії і з-поза Залізної завіси та України, передавши до розгляду журі 45 творів, книжок, надрукованих у 1981 році. У дальшому він проголосив, що нагороду призначено таким письменникам:

Проза. I-ша нагорода: Іван Смолий, "Неспокійна осінь", 1750 доларів; II-га нагорода: Любов Коленська — "Дзеркало", Видавництво УНС-Сток, 1,250 доларів; III-тя нагорода: Степан Ткачук — "Нічя пора" (Букарешт), 750 доларів.

Поезія. I-ша нагорода: Яр Славутин, "Зібраний творів", 1,750 доларів; II-га нагорода: Віра Вовк — "Мендири", 800 доларів; Ганна Черніш — "Слова", 800 доларів.

Твори для дітей і молоді. Володимир Баратура — "Меч і книга", 1,000 доларів; II-га нагорода: Роман Завадович — "Карпатський чарівник", 750 доларів; III-тя нагорода: Ірина Дибко — "Білий орел", 500 доларів.

За працю чужою мовою з української тематики — одна нагорода: Богдан Рубчак — англійською мовою, "Тіні забутих предків" Михайла Коцюбинського і за два есеї про Тараса Шевченка, 1,500 доларів.

За працю з історії України (Українське Історичне Товариство) одна нагоро-

да: Степан Мішко — "Нарис історії Русь-України", 1,500 доларів (зредатував і доповнив Олександр Домбровський).

За твори українських письменників в Україні: Олександр Бердник — проза, 1,750 доларів; Микола Руденко — поезія, 1,750 доларів. Відмічено: Микола Холодний — "Про душу в пісні та про пісню в душі". Два нагородили за письменництво в Україні з-поза Залізної завіси уфундував д-р Микола Ценко з Філадельфії, разом із сином і невісткою, у пам'ять дружини і матері — св. п. Володимири Ценко. За найкращий твір письменників у вільному світі найвищу нагороду в сумі 1,500 доларів уфундувала Шадниця "Північ" в Чикаго, а другу повну нагороду для письменників дитячої літератури в сумі 750 доларів уфундував Зенон Петеш із дружиною, світової слави майстер будови скрипок. Склали також поодинокі пожертви інші особи — прихильники УІФонду в Чикаго.

Відмічено наступних письменників: проза — Остап Тарнавський — "Камініні ступіні"; О. Михайлів — "Лисовичі"; Дмитро Нитченко-Чуб — "Люди великого серця"; Микола Палій — "Романтична Україна"; Оксана Черніш — "Тернистим шляхом"; Іван Боднарчук — "До рідних причалів"; Анастас Галан — "Танець на лавіні"; Леся Богуславська — "Який Сава, така слава".

Поезія: Марта Тарнавська — "Землетрус", відзначена на першому місці; Олександра Гай-Голово — "Поетичні твори"; "Володимир Білий" — "По той бік щастя"; Светлана Кузьменко — "Вічний проростець"; Федір Коваль — "Спудет"; Любомир Гойсько — "Завтра або після завтра". За твори для дітей і молоді: Леонід Полтава — "Над Блакитним і Чорним Морем"; І. Світлана Кузьменко — "Північна пригода".

Англійська література: Наталія Кононенко — "Думи" есеї про українські думи.

До журі для української літератури входили проф. д-р Г. Лужницький — голова, проф. Марія Гарасевич, проф. д-р Михайло Кушнір, проф. д-р Лариса Онішків, проф. д-р Наталія Паузух, проф. д-р Леонід Рудницький і мгр Аріяна Стебельська; до журі для праць з чужою мовою літератури з українською тематикою —

(Продовження на ст. 3)

В КИТАЇ ПРИЙНЯЛИ НОВУ КОНСТИТУЦІЮ

Пекін, Китай. — В суботу, 4-го грудня, в Китаї прийняли нову конституцію. Вона знову встановлює пост голови держави, подає формулу з'єднання Тайваню і зобов'язує всіх батьків практикувати контроль над народженням.

Прийнята Національним народним конгресом, китайським парламентом, нова конституція вводить деякі зміни в конституцію з 1978 року: 138-ма стаття нової конституції підкреслює більшість особисті права і права національних меншин, але вона забороняє страйки, які дозволяють передати конституцію.

В теорії нова конституція проголошує контроль комуністичної партії над 4,2-мільйонною армією через створення державної військової комісії. На практиці не відомо, як державна рада

буде керувати справами військової комісії поруч з комуністичною партією. Подібно до нового статуту партії, нова конституція відмовляється від лівацьких лозунгів "культурної революції" 1966-76 років. Вона підкреслює стабільність, модернізацію та економічну реформу замість настанови Мао Цзе Донга на "постійну революцію".

Після двох років складання, ця конституція є вже третьою за останні сім років, але першою, яка має явні авторитарні ознаки. Денг Шіао Пінг, сучасного лідера Китаю. Разом з недавніми чистками в партії та армії, нова конституція — це частина тих намагань Денга, втілюючи його реформи економічного і державного життя Китаю так глибоко, щоб після його смерті вони продовжували діяти.

Коло конспіраторів поширюється

Рим, Італія. — Міністерство закордонних справ Італії рішуче позбавити дипломатичної недоторканості службовця болгарського посольства в Римі, щоб можна було арештувати його за співучасті у змові вбити Папу Івана Павла II в 1981 році.

Речник болгарського посольства заявив у неділю, 5-го грудня, що співробітник посольства Теодор Аївазов був касиром посольства і не користувався дипломатичним правом недоторканості, але мав "певні права". Речник також сказав, що Аївазов вже не перебуває в Італії майже місяць.

Якщо буде видано зарядження на арешт, то Аївазов буде третім болгариним, пов'язаним з замахом на життя Папи. Італійська поліція арештувала минулого тижня Сергія Іванова Антонова, співробітника болгарських летунських ліній, обвинувачуючи його в "активній співпраці" при стрільні в Папу.

Представники італійського суду заявили у п'ятницю, 3-го грудня, що був виданий міжнародний ордер на арешт колишнього співробітника болгарського посольства Васильєва Жуєлю Колєва, який перебуває тепер в Болгарії.

Пацієнт з пластичним серцем почувається задовільно

Солт Лейк Сіті, Юта. — 61-річний стоматолог-хірург д-р Барні Кларк, який назавжди ввійде в історію медицини, а то й історію цивілізації, бо в його грудях вперше в історії людства б'ється не справжнє, а механічне серце, мусів перейти раптово з однієї операції, коли виявилось, що в його легенях і під шкірою на грудях та на плечах збирається повітря.

В суботу увечері, 4-го грудня, лікарі вирішили повернути його до операційної залі (де минулого четверга йому було встановлено серце в 7-годинній операції) на невелику поправку, цей раз односторонню операцію, під час якої стиснуто повітряні віддушинки, металевими циплювачами. Повітряні циплики утворилися в легенях з незалежних від серцевої операції причин, але їх треба було обов'язково заткнути, щоб ситуація не погіршилася.

Пацієнт поправляється після цієї операції задовільно, хоч вона причинилася до деякої депресії у хворого і його родини. Лікарі натовміть впевнюються, що це лише "пава" у видужуваних д-ра Б.Кларка, і що вже за ці

кілька днів медична наука про людське серце зробила колосальний крок вперед.

Саме механічне серце б'ється як не може бути краще і всі висліди медичного обслуговування пацієнта дуже добрі. Сам хворий вже може пити рідку їжу, сидіти на ліжку та робити певні рухи — вправні ногами п'ять хвилин кожного дня. Щодо загальної прогнозу видужання, то лікарі задоволені кожною годиною і кожним днем, що пацієнт живе, бо передбачити, як довго він житиме, медицина поки що не в стані. Д-р Кларк має і муситиме мате все його життя від руки, долученої до його грудної клітки через живіт, для стиснення повітря для механічного серця. Цими рухами пацієнт назавжди прикріплений до машини-компресора, що має об'єм невеликого авта. Лікарі й медичні інженери сподіваються у майбутньому зменшити цю машину до розміру спочатку валізи, а потім можливо — до розміру ручного радіо. Але всі ці винаходи будуть вже для інших серцевиків у подібних операціях в майбутньому, а не для д-ра Кларка.

Буш підтримує „Караїську ініціативу” Регена

Маямі, Фла. — Віцепрезидент Джордж Буш, промовляючи на зібранні представників караїбських країн, заявив, що „Ініціатива Караїбського басейну” є konieczністю для допомоги караїбським країнам в їхніх змаганнях проти комуністичних рухів, підтримуваних Кубою і іншими комуністичними країнами.

Він казав на Кубу, Нікарагуа і Гренаду як на „колоніальні” залежності Москви, на які Кремль видає мільйони доларів денно й які використовують ці суми не на економічну допомогу населенню, але на зброю для ширення комунізму серед бідного населення. Він сказав, що Америка хоче допомогти в створенні демократичних систем і сильних економік, які могли б „стояти на власних ногах” і не бути економічно залежними від Москви.

Як відомо, американський Конгрес ухвалив 350 мільйонів доларів на розбудову Караїбського басейну. І ця сума буде збільшена, якщо цей план буде належно впроваджений в життя. Віцепрезидент Буш рівнож заявив, що здоров'я економіки всіх караїбських країн уможливить не тільки експорт сировини до ЗСА, але також заохочуватиме американців інвестувати в розбудову індустрії, що в результаті змінить економічний стан всіх караїбських країн.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ — В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ

„Провідникам нашого народу дай світло
Твоєї премудрості з неба, дай йому
численне і добре духовенство! Заопікуйся
його молоддю, щоб не тратила ласки
святого Хрищення, щоб одержувала в родині
й школі основне християнське виховання
і виходила на пожиточних синів
свого народу”. (3 молитви Слуги Божого
Митрополита Андрея за український
народ).

Дорогі в Христі Браття і Сестри!

Звертаюся до вас, мої любі, нашої Стемфордської Епархії, у переважній справі, а саме у справі виховання нашої так дорогої всім нам молоді. А якщо переважно для нас ця справа, це хіба зрозуміло для кожного батька і матері, які мають дітей і прямо дрожать, щоб вони не підпали під злий вплив.

Ця журба огортає і моє серце вашого Владика, якому залежить на тому, щоб діти не тільки мосі епархії, але всі українські діти були добре виховані та, щоб вони, як писав колишній Слуга Божий Митрополит Андрей, „не тратили ласки святого Хрищення”.

Деж нам удатись з нашими дітьми, щоб вони, набуваючи потрібну науку і підготовку до життя, не затратили ласки святого Хрищення, але залишилися не тільки добрими синами і доньками своїх батьків, вірними своїй Церкві, а також вірними синами українського народу та добрими громадянами Америки. За відповіддю не треба нам довго шукати. Наші діти ми повинні посилати по змозі до своїх шкіл. Треба користатися з тих шкіл, що вже існують завдяки зрозумінню цієї переважної справи наших попередників ієрархів, нашої Церкви та самих батьків. Знаємо, які то великі матеріальні тягарі брали на себе деякі наші церковні громади, щоб збудувати школу для своїх дітей. Деяким нашим парафіям тяжко утримати цілоденні школи, але багато легше утримати суботню школу. Отож треба користатися найперше по змозі з цілоденних наших парафіяльних шкіл, а де їх нема, треба посилати дітей до суботніх шкіл.

В таких школах наші діти під проводом сестер, чи світських українських учителів та священника отримають основні засади Правд святої віри, отримають знання нашого прекрасного обряду та навчатимуться рідній історії, літературі, культурі. Я не можу собі уявити українця, щоб не знав української мови та всього того, що є незвідомо українською спадщиною.

Не треба боятися деякого трудно чи то для батьків, які додатково мусили б возити своїх дітей до своєї школи, чи самих дітей, що мусять це додатково вчитися. Все це стократно оплатиться і для батьків, і для самих дітей, які отримають у своїх школах таке знання, якого в жадній іншій школі не отримають. Тому, дорогі батьки, не жалуйте ні гроша, ні труду, на таку благородну ціль. Свої школи це один із дуже важких засобів, щоб втримати наших дітей при своїй Церкві та своїй народності.

Без молоді свідомої своєї приналежності до своєї Церкви і народності, будуть зникати наші парохії і наше громадське життя, а до того ми не сміємо допустити. Молодь — це майбутнє нашої Церкви і народу. Праймо й молимося, щоб Господь зберіг нашу молодь для нас.

Благословення Господнє на Вас!

† Василь,
Єпископ Стемфордський

У світі

ПРАВЛЯЧА ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ АВСТРАЛІЇ заявила в неділю, 5-го грудня, що вона здобула перемогу в додаткових виборах, викликаних відходом на пенсію колишнього заступника лідера цієї партії, міністра промисловості Філіпа Лінча. Речник ліберальної партії заявив, що попередні дані виборів показують, що ліберальний кандидат Пітер Рітзбув 44 відсотки голосів, а кандидат лейбористської партії лише 40 відсотків.

САЛЬВАДОРСЬКИЙ АРХІЄПІСКОП АРТУРО Рівера Дамас заявив у неділю, 5-го грудня, що він вітає утворення урядової комісії прав людини, але одночасно сказав, що комісія можна буде оцінити тільки по її ділах.

СОВЕТСЬКИЙ ВІЙСЬКОВОМОРСЬКИЙ АТАШЕ у Великобританії, вигнаний з Англії за шпигунство, відлітає 5-го грудня до Москви. Аташе, капітан Анатолій Павлович Зотов, набивши свій багаж святковими різдвяними подарунками, покидаючи Англію, заявив, що всі обвинувачення проти нього — це „чиста брехня”.

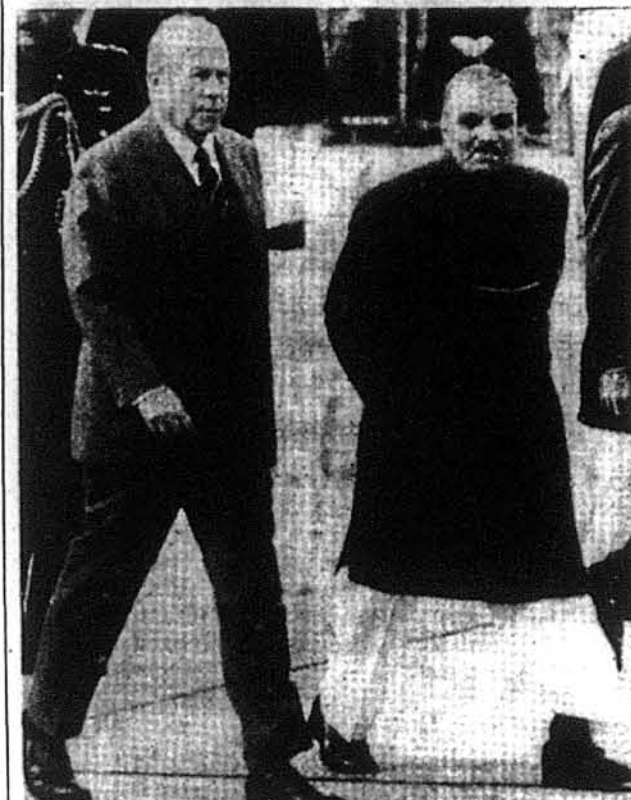
КІЛЬКА ГОДИН ПЕРЕД ПІДЪЕТОМ ДО ЗСА на офіційні відвідини, президент Пакистану Зія Уль Гак звільнив п'ять осіб з ув'язнення. Не було жадного офіційного повідомлення про звільнення противників режиму Зія Уль Гака. Сам Уль Гак при від'їзді заявив, що він їде до ЗСА, щоб покращати взаємодії з цією країною і обговорити інші проблеми взаємного зацікавлення.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ГУССЕЙН ТА ДЕЛЕГАЦІЯ арабської ліги прибули в неділю, 5-го грудня до Пекіну, столиці Китаю, з наміром добитися підтримки для арабського компромісного плану полагодження справ на Близькому Сході.

ПРЕЗИДЕНТ РЕГЕН, ВІДБУВШИ СВОЮ УСПІШНУ поїздку по країнах Південної Америки, тепер планує відвідати Далекій Схід. На початку наступного року, хоч остаточної планів ще не зроблено, Президент, — згідно з інформацією заступника пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікса, — поїде на Далекій Схід, щоб познайомитися з близькою з проблемами того обшару, особливо тепер, коли в Москві прийшло до зміни.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО ТАСС ПОВІДОМИЛО в суботу, 4-го грудня, що 21 грудня відбудеться спільне засідання Верховної Ради СРСР та ЦК КПРС для відзначення 60-ї річниці утворення КСРС. Річниця святкування припадає на 30-го грудня, але її перенесено на 21-го грудня можливо для того, щоб не співпадали два свята — річниця і Новий рік.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ ПЕРЕБУВАЄ У ВАШІНГТОНІ

Державний секретар ЗСА Джордж Шульц (ліва) привітав президента Пакистану Зія Уль Гака на летовищі бази Ендрюс біля Вашингтону.

Вашингтон. — Президент Пакистану Зія Уль Гак прибув сюди у понеділок, 6-го грудня, на переговори з президентом Роналдом Регеном про військову допомогу ЗСА Пакистанові, со-ветську окупацію Афганістану та про затримання ЗСА щодо пакистанських ядерних можливостей.

Генерал Зія зустрівся з державним секретарем Джорджом Шульцом і після двогодинних переговорів підписав з американською стороною угоду про економічну, культурну і технічну співпрацю. Зія сказав: „Я надіюсь і вірю, що це буде скріплюючою силою в покращанні відносин між двома старими партнерами”.

Після зустрічі з Шульцом пакистанський президент у вівторок, 7-го грудня, мав розмови з президентом Роналдом Регеном. Держав-

ний секретар Шульц вийшов з Вашингтону на зустріч з провідними діячами НАТО.

Офіційні особи Адміністрації повідомили у вівторок, 7-го грудня, що президент Зія, який провів військовий переворот у Пакистані в липні 1977 року, „немає сумніву, що ми повернемося до демократичного правління в Пакистані та розуміємо стурбованість Адміністрації в питанні людських прав”.

Президент Зія в честь якого відбувся бенкет у Білому Домі, постарався, як вважають офіційні особи, отримати підтвердження зобов'язання ЗСА виконати програму допомоги Пакистанові в сумі 3,2 мільярда доларів, половина якої піде на військову допомогу та продаж Пакистанові 40 бойових літаків типу Ф-16.

В Америці

НА ВІДВІДИНИ СЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН у понеділок, 6-го грудня, вийшов державний секретар ЗСА Джордж Шульц. Його завдання — випрацювати разом із західноєвропейськими лідерами нову західну стратегію, як поступати з новими верховодами у Кремлі, як також зважити різномову, яка існує поміж ЗСА і Західною Європою щодо різних господарсько-торговельних справ, особливо торгівлі з СРСР і з його сателітами.

У ДОЛИНІ РІКИ МІССІСІПІ, ДЕ НАСТУПИЛИ великі повені через дощову погоду, буревії і бурі, загинуло приблизно сорок осіб, з того майже 20 осіб від гаргану. Від стеїту Ілліной до стеїту Луїзіани сотні людей кидають свої зруйновані або напівзруйновані домівки і виїжджають до певніших місць. В багатьох цих районах рівень води піднявся на 12 ступів вище рівня повені. Ці обшири оголошено тереном катастрофи.

ГОЛОСНА І ПРИВАБЛИВА ДЛЯ БАГАТЬОХ безробітних справа відбудови шляхів і мостів у ЗСА Адміністрацією у Вашингтоні з метою zatrudniti понад чверть мільйона робітників виявляє деякі хибні, притаманні кожній державній ініціативі в ділянці публічних робіт. Вже тепер лунають голоси, що все це буде політично амотивоване, і що законодавці дбатимуть тільки про те, щоб найбільше федеральних фондів пішло до їхніх виборчих округів, незалежно від того, чи там дійсно треба прокладати дороги і мости, які розвалюються, чи натовміть прокладати нові шляхи і розпочинати різні новобудови, аби лише фонди лишилися в даній місцевості з політичних міркувань, а не з огляду на гостру потребу, направ, — пише „Нью Йорк Таймс”.

КАСА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТАК швидко маліє, що Уряд і загально республіканські законодавці у Конгресі турбуються цією обставиною і вже висувають кілька проєктів, як цю проблему зарадити, включно з пропозицією на кілька місяців затримати виплату додвків до суми соціального забезпечення, яку автоматично робиться з уваги на інфляцію. Але тепер вперше до республіканців приєдналося і демократи, які теж уже бачать, що без часткового стримування підвищення в соціальному забезпеченні (та інших міроприємств) каса зовсім спорожніє, а це загрожувє крахом цілої системи. Наступного року, — пропонують кілька ліберальних чільних законодавців, членів Крайової комісії реформ соціального забезпечення, — слід стримати збільшення сум соціального забезпечення на три місяці, тобто замість виплатити цей додаток вже 1-го липня 1983 року, затримати його до 1-го жовтня цього ж року. Ця затримка на три місяці дасть разом збільшення суми соціального забезпечення на 3,6 мільярда доларів на рік 1983, а в 1984 році така практика дасть вже суму 4,4 мільярда доларів. Серед цих демократичних голосів є також президент АФЛ-КІО Лейн Киркленд, людина, що очолює організоване американське робітництво, який був досі проти того.

Ще можна закупити каталог

Торонто, Онт. — Каталог, виданий з нагоди Світової Виставки Українських Мистців, яка розпочалася тут, це 16-го вересня ц.р., сам по собі, як книжкове видання, є незвичайно цінний і вартий того, щоб його набула для себе кожна українська родина для оздобу власної домашньої бібліотеки. Обмежена кількість примірників цього 111-сторінкового розкішного видання можна ще набути в книгарні „Свободи” в ціні по 30 доларів (тверда обкладинка) і 25-доларів (м'яка обкладинка). Про саму книгу чільний український журналіст і мистецький критик Іван Кедрин пише:

„Виданий Світовою виставкою Каталог — це твір, який залишиться світлим, тривалим документом високого рівня українського образотворчого мистецтва в діаспорі. З технічної сторони цей Каталог бездоганний. Кожний учасник Виставки репрезентований в Каталозі одним-двома експонатами. Каталог передає однаково чорно-білі графічні твори, як і різнобарвні олії, акварелі чи пастелі.”

Каталог зредатував один із найкращих сучасних мис-

тецівознавців, сама мала, Ярослав Гордінський. У каталозі поміщені 119 репродукцій творів 87-ми українських сучасних мистців, від найславніших до молодих майстрів пензля і різця, які проте вже визначилися на полі образотворчого мистецтва.

І виставка і Каталог частково були фінансовані урядовою дотацією від Онтарійського провінційного уряду, міністерства громадства і культури, та від Української — Канадської Фундації ім. Шевченка у Вінніпегу. Виставка була уможливлена щедрим ставленням до мистців мецената-основника Української Мистецької Фундації в Торонто, Михайла Шафранюка, що був ініціатором і організатором і цієї Світової виставки, яка відбулася в його власному будинку в Торонто.

ПОМЕРЛА ІРЕНА ЛЮБЧАК

Гакенсак, Н.Дж. — У понеділок, 6-го грудня ц.р., тут у шпиталі Медікал Сентер померла після тяжкої хвороби Ірена Шухевич-Любчак. Докладніші інформації про похорон будуть подані пізніше.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх читачів у потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши зааверкову копію з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

РЕГЕН І ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА

П'ятиденна подорож президента Рональда Регена до країн Середньої і Південної Америки закінчилася успішно. Він полетів туди, щоб переконати диктаторських президентів, щоб заклали у себе демократичні порядки з пошануванням людських прав. Він прагне, щоб всі країни латинської Америки створили один протисовєтський і протикомуністичний фронт під проводом З'єднаних Штатів. Президент переконував всіх їх, які терплять гостру економічну кризу, що Америка сама у подібній ситуації, має 11 мільйонів безробітних і не всіли давати більшію на допомогу латино-американським державам.

Найперше — Рональд Реген їздив до країн на півдні від ЗСА, щоб їм з'ясувати, чому ЗСА, після невдачної мирової посередницької місії у конфлікті між Британією і Аргентиною за Фолклендські острови, заважалися по стороні Британії й активно їй допомагали у війні проти Аргентини, постачаючи відомості отримувати через шпигунського сателіта. Всі країни Середньої і Північної Америки солідаризувалися були з Аргентиною. Реген хоче направити відносини Америки з тими країнами, дарма що конфлікт Британії й Аргентини формально не поладнаний, хоч і закінчилася кривава війна.

У деяких коментарях на цю тему можна було вичитати, що Реген мав старатися у розмовах з еспаномовними президентами, щоб вони впливали на Аргентину у користь остаточного замирення з Британією.

Усе це так трудно здійснити, що треба чуда, щоб подорож президента Регена дала конкретні позитивні висліди, хоч він, як виказалося, оптиміст. Американський континент політично дуже різномірний. Організація Американських Держав, заснована у 1948 році (тому самому, коли й заснувалася Північно-Атлантичний Союз НАТО) охоплює 28 країн, але вони далеко не одностайні своїм політичним режимом і своєю настановою до світу. У 1962 році виключено Кубу з "активної діяльності" в Організації, але не позбавлено членства. Тоді то виявилася яскрава розбіжність між різними латино-американськими країнами. Є тепер такі, як Чіле з військовою диктатурою, є демократичні, — щойно від 1979 року як — Бразилія — є комуністичні, як Куба Фіделя Кастра, й комуністичні, союзницькі з Кубою, як Нікарагуа, є в решті "неутральні" з нахилом "наліво", як Мексико. Ель Сальвадор є найпершим актуальним тереном експорту комуністичної революції і все ще йде там війна проти комуністичної партизанки, що її веде Куба по черз Нікарагуа. Зберігати добрі відносини з усіма членами такої ідеологічно-політичної мозаїки — дуже трудно. Тому й існує окрема категорія дипломатів і вчених — спеціалістів у справах латино-американської території.

Але проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати. Коли не можна розв'язати їх легко і швидко, то треба пробувати розв'язувати їх етапами, терпеливо, на протязі довгого часу. Президент Реген відомий із свого економічного планування на довгу мету. Тієї самої мети він тримається і в політиці. Коли він поручає приступити до включення далекосяжної атомової ракети типу MX до американського арсеналу зброї, то мотивує це потребою мати атут у переговорах із СРСР Комуністичним Союзом щодо роззброєння, а це політика на далеку мету.

Рональд Реген має усе ж за собою поважні атуту у грі на терені латино-американських країн. Згадана Організація Американських Держав має головну квартиру у Вашингтоні. Всі латино-американські країни — як і всі країни у всьому світі — свідомі, що З'єднані Штати — це суперпотуга, яка при всіх своїх внутрішніх труднощах є таки наймогутнішою і найбагатшою країною у західній гемісфері. Хоча СРСРський Союз, перетворивши Кубу у свого сателіта і встановивши на її території свою "вишкільну" військову бригаду фактично злікував доктину Монро з 2-го грудня 1823 року, яка забороняла європейським країнам втручатися у справи американського континенту, то все ж існує певна панамериканська солідарність. Це почуття континентальної солідарності допомагає добрим сусідським взаєминам ЗСА, однаково з Канадою, як і південним Мекіко — дарма що і тут і там нема ідеальної ідилії.

Слід припускати, що особисті зустрічі президента Регена з шістьма головами держав латинської Америки матимуть належний імпакт на покращання відносин внутрі тих та інших країн Латинської Америки, як і їхніх відносин із ЗСА.

Деякі політичні коментатори Америки і Заходу повинні дає признание Юрієві Андропову за його блискучу пропагандистську кампанію в Америці перед його вступом на кремлівський престол.

З хвилиною, коли Андропов залишив свій пост, як шеф КГБ, і об'явив високе становище в ЦК компартії, західні кореспонденти почали вихвалювати Андропова, описуючи його як "помірного ліберала" з амилуванням до культури, ноші, музики Заходу та англійської мови. А дівно тут мова про шефа КГБ, який удосконалює політично-тоталітарний режим з новими "гулагами" та "психушками", в порівнянні з якими концентраційні табори за Єжова чи Берія були далеко "лагіднішими" й без рафінованих тортур, які впровадив Андропов за 15 років свого головуства в КГБ.

Тепер на устах усіх голов держав Заходу є одним одне питання: як наступити покращання між СРСР і Америкою та її союзниками чи ні? Звичайно, західні "голуби" миру, які прагнуть співжиття з Москвою за "всю ціну" стараються висвітлити, що поновлення комуністичною владою народів, мілітаризм та гін до експансії є нібито вислідом "загрози", яку становить для СРСР Америка супроти її союзників.

Перша виставка Володимира Макаренка буде відкрита в Чикаго в Українському Інституті Модерного Мистецтва в четвер 9-го грудня. Мистець планують прихитати на відкриття цієї виставки з Канади, де він перебуває у зв'язку з іншою, збірною виставкою, у якій він бере участь. Це виставка чотирьох українських мистецтв-неконформістів, яким вдалося виїхати на Захід. Два з них, Володимир Стрельников і Віталій Сосонів, живуть у Мюнхені, а інші два, Антон Соломуха і Макаренко, в Парижі. Всі вони цікаві особистості, але разом з тим й кожен з них — іншакий. Ці дні дніми група українських парижан мала нагоду зустрічатися з двома з них. У Соломуху перебули ми один довгий вечір і виїхали тільки з одним невдоволенням: чому ніхто з нас не мав звукозаписника занотувати його розповіді, спостереження, зауваження про людей і мистецтво.

Антон Соломуха — це дитина міста, точніше, Києва. Знайомі його батьків це часто були люди з кола офіційної еліти. Але його мистецькі зацікавлення не були сумісні з офіційно визначеними творчими рамками соціалістичного реалізму. І дійсно, ні абстрактні, ні предметні олійні картини нічого не говорять про "квітучий, щасливий народ", а радше про приватний, індивідуальний світ людини. Рисунок, хоч лінійно схоплюють реалістично сюжети, тематикою знову ж звернені в приватний інтимний світ людини. Та чи не найцікавішим є його акварелі, часто з тематикою українських ка-

Дарія Маркус

ПРО МИСТЦЯ БІЛЬШЕ НІЖ ПРО МИСТЕЦТВО

зок, у яких мистець тільки натякає лініями і кольорами на сюжет картини. Але про Антона іншим разом. Тепер про Макаренка з нагоди його першої виставки в Америці.

Прийшли ми до Макаренка "переловити" по дорожці картини з однієї виставки на другу. В жовтні французьке Культурно-Мистецьке Товариство спонзорувало спільну виставку згаданих уже чотирьох мистців з України в місті Мец. Виставка звернула на себе позитивну увагу французької преси, та не без "але". Але дивлячись, що після всього нашого толкування накінче написали: і погідна козацька вдача Макара (так кличуть його приятели) наспулюється "Неконформізм" проявляється, — читає він з газети, — не тільки в Москві, але і в провінції СРСРського Союзу як Україна". Це більше було його обурення на попередній виставці в Торонто, коли на оголошенні, не узгодивши з ним, галерія подала, що це виставка російського мистця неконформіста, "РашеніЯкий я рашені?" і... на відкритті "своїх" виставок не пішов.

Та сам він признається, що українська свідомість не завжди у нього була така ясна. В певний період його життя, коли жив у Ленінграді, вважав, що єдино й важливо його ідентичністю, це його творчий вияв, його малювання. Під впливом приятеля з юнацьких

Володимир Душник

ЧИ ПРАВДИВЕ НАСВІТЛЕННЯ?

ків в Європі і Азії. Ці "голуби" миру так говорять і пишуть набагато Америка та її союзники вже змобілізували тисячі танків, літаків і кораблів на "знищення СРСР".

На ділі, так воно не є. Від закінчення ганебних договорів у Ялті і Потсдамі, ані один голова західної країни не заявив "охоти" знищити СРСР.

Погляньмо тепер, як на справу "співжиття" дивини кремлівський провід.

Дня 26-го серпня ц.р. австралійський журнал "Остреліс" помістив довшу розвідку про "Совєтський стратегічний план" чеського генерала Яна Сейна, найвищого рангою комуніста, який втік на Захід в останніх роках.

Генерал Сейна пише, що, не зважаючи на "гнучку і прагматичну совєтську політику", Москва має далекоїдучі плани знищити системи країн Заходу та скомунізувати цілий світ.

Генерал Сейна, маючи всього 27 років, був уже полковником чеської армії, комісаром та членом центрального комітету компартії Чехословаччини, а на 40-му році життя він вже був генералом та заступником міністра оборони в Празі. Отже він напевно знає добре це, про що говорить.

..Совєтський стратегі-

тику Москви чеський генерал.

Варто пригадати, що Андропов був совєтським амбасадором у Мадярщині під час визвольної революції в 1956 році. Повстанці піддалися, коли Андропов об'явив, що частини військ СРСР після "переговорів" відійшли. На "переговори" пішли голова тимчасового уряду Імре Надь і ген. Пал Малетер. Під час обідю, коли Андропов оповідав усілякі російські жарту, на залю прибули чекісти та силою забрали мадярських представників. Ген. Малетера розстріляли негайно й без суду, а Надя вивезли кудись, і слід по ньому пропав.

Недавно сенатор Стивен Симмс, республіканець з Айдахо, покликався на автора Джеймса Л. Тайсона, який у своїй праці "Приціл Америка: вплив комуністичної пропаганди на засоби масової комунікації ЗСА", подає, що в Америці працює 4,000 повноплатних совєтських пропагандистських агентів, які витрачають 250 мільйонів доларів річно на протинамериканську пропаганду та в самій Америці!

Чи не диво, що Юрія Андропова часто представляють як "шляхетного ентузіаста" звичай і культури Заходу, а не таким, як відомо, він в дійсності є свідником і совєтсько-російським імперіалізмом.

Під час фаз 3-ої політичної СРСР мала за завдання переводити "динамічні соціальні зміни", в напрямі цілковитого деморалізації країн Заходу. Четверта і остання фаза "Совєтського стратегічного плану" — це організація "Глобального демократичного миру", під час якого Америка буде ізольована в Європі і в країнах третього світу. Для досягнення цієї мети Москва об'являє всі можливі "засоби допомоги" для підкопання існуючих режимів, як і допому існуючим комуністичним чи завальованим комуністичним групам захопити владу в країнах Заходу. Так характеризує полі-

ла йому змогу поїхати до Москви і Ленінграду, він

вперше побачив в Совєтському Союзі неідеальні представлення в мистецтві.

Під тим впливом приніс він на весняну виставку училища монументальних розмірів картину "В блакитному краї жінки збирають капусту" — все в синіх кольорах і зовсім не в соціалістичних формах. З виставки викинули й його, картину. Чого, мовляв, не мало так, як усі? З труднощами назад прийняли до школи і дали диплом, а це мало змогу вступити до вищої мистецької школи. Одна з учительок порадила їхати до Москви або до Ленінграду, а не до Києва чи Харкова, де тавро тоталітарного режиму сильніше витиснене на творчості мистців ніж в корінній Росії. Поїхав до Ленінграду, бо Москва не любив. Там туалети тільки на залізничному дворі. Потім відкрив я, що є вони і в музеях, так що я там часто відвідував музеї, — з гумору він пояснював свої проблеми в російському побуті.

В дійсності причиною було те, що люди в Ленінграді видавалися йому більш людьми, ніж в Москві.

У Ленінграді прожив він 10 років, від 1963 до 1973 року. Потім виїхав до Естонії. Ленінградські роки були цікаві, хоч після закінчення вищої школи в 1969 році жити в Ленінграді стало трудно. Тяжко було дістати "прописку", себто дозвіл на мешкання, бо не було достатку квартир. Перебував, раз в одному, раз в інших приятелях.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редігус Лев Якевич

Космічна технологія

Вичал людини на місяць у 1969 році започаткував нову добу космічної технології, що поставила собі завданням розв'язувати проблеми, що досі були ділянкою наукової фантастики.

У тій статті хочемо познати читачів з трьома амбітними проектами, метою яких є: змінити підсоння Венери, змінити сонячне насвітлення землі та запрягти енергію сонячних променів до погону космічних суден.

Планета Венера, це одна з найдивніших планет сонячної системи; величезна та відстанню від сонця, вона нагадує землю, зате її поверхня — це несприятлива, розпечена до жару пустеля, що нагадує, радше, велетенську оранжерею, сповнену двоокису вуглецю та азоту.

Цю планету, — на думку д-ра К.Сагана, професора Корнелл університету, — можна приспособити до земного подібного життя. Розглядаючи можливість життя на Венері, він поставив собі наперед питання: в який спосіб можна обнизити температуру тієї природної оранжереї? Якщоб ця оранжерея зробила людська рука, він розбив би, прямо, цеглою її скляний дах та обнизив би в той спосіб градієнт тепла, закумуляованого в її нутрі.

Також цеглою, на думку К.Сагана, може стати мікроскопічна порода морської алги, якій, до речі, наша земля завдячує свій кисневий, газовий покров та можливість розвитку органічного життя тріть більшію літ тому. Алга прикметна тим, що вона має неймовірно велику витривалість, що дає їй змогу жити в найбільш несприятливих обставинах довкілля. При тому, вона так, як і інші рослини виживає промені сонця для процесу фотосинтезу.

Конкретно д-р Саган пропонує виростити в лабораторіях об'єкти, подібні до об'єктів Венери, тип алги, яка була б спроможна жити та розвиватися в гарячій атмосфері та високій тиску тієї планети.

Для успіху цього проекту слід було б привезти на Венеру, з допомогою невеликих ракет, велику кількість таких алг та розкинути їх в гарячу та задушливу атмосферу тієї планети. Скинуті алги так, як колись на землі, перетворили б за деякий час двоокис вуглецю в атмосферу на чистий кисень та елементарний вуглець. Із розвитком та ростом алг, цей процес поширюватиметься в геометричній прогресії. За деякий час, якщо ця теорія виявиться практично можливою, атмосфера Венери переміниться у чистий кисень та азот та поволі охолотиться. Збігом часу почнуться повільний процес акумуляції дощових хмар у горішніх шарах її атмосфери, що злине на її поверхню рясним дощем. Це охолотить в дальшому гарячу атмосферу та поверхню несприятливої

досі планети.

Очевидно, що перший зусил добути поверхню Венери перетворить його в парових хмар. І це може три вати роками, аж доки її атмосфера не буде в силі затримати всієї маси парових хмар. По дальшим охолодженням поверхні Венери, злинуть на неї потоками зливні дощі, що перетворяться у моря, ріки та озера, подібно, як це сталося на землі, багато більшію літ тому.

Цей фантастичний проєкт, покищо, тільки дуже смілива наукова гіпотеза.

Але привічне професора Сагана надто відоме в науковому світі, щоб перейти над тим до денного порядку.

Німеський ракетний інженер Крафт Еріке, спровадження по Другій світовій війні з німеського ракетного осередку "Пенемюнде" до ЗСА, виступив минулого року з проєктом орбітної станції: дзеркал в просторі, що матимуть подвійне завдання: освітлювати вночі нашу землю, дозволяючи фермерам практично продовжити до вільно день праці в полі, та використати його тоді, коли дані околиці грозить, наприклад, буря, або коли фермерам треба більше часу на закінчення жнив чи зборів.

Згадані дзеркальні влаштування можна буде нахилити в просторі зі землі, відповідно до потреби. В той спосіб цей кліматичний сателіт мав би змогу змінити підсоння поодиноких смуг землі. Залежно від потреби, запобігачи, наприклад, шкідливим приморозкам. Такий експериментальний сателіт має бути вичалений в простір у недалекий майбутності.

Світлина системи цього сателіта, що матиме назву "Ліонета", може постачати від 10 до 100 разів більше світла за наш місяць в часі повні. Перша версія цього сателіта буде готова в половині 80-тих років і коштуватиме приблизно 20 більйонів доларів.

Друга версія буде мати назву "Соллета". Її завданням буде збільшення рілляничої продукції через продовження світлового дня, шляхом збільшення кількості світла вночі, на певних селективних фермах.

Цей другий сателіт буде готовий до житуку на переломі XX сторіччя, а його кошт дорівнюватиме 60 більйонам. Він кружлятиме по орбіті, віддаленій 22 милі від земного рівника, з швидкістю 24-ох годин на добу.

Хоча сонячне світло виглядає, як ефемеридний феномен, фізика доказала, що воно має свою притаманну масу та енергію. Світло становить русло фотонів, що витворює тиск на поверхні освітлюваного об'єкту. Цей тиск дає змогу деяким штучним сателітам відхилитися із їхніх орбітних шляхів. Маючи те на увазі, науковці планують використати промені світла для погону дос-

(Продовження на ст. 3)

середніх шкіл, що, готуючи своїх учнів до 1500-річчя Києва, заставляли їх вивчати історію заводу "Більшовик" та написати роботи про перші соціал-демократичні гуртки в Києві... Ця вчителька організує вечори-зустрічі учнів з ветеранами заводу, героями соціалістичної праці, делегатами XXVI з'їзду КПСС та ветеранами армії. (От вам і 1500-річчя! — М. О.)

Про що не говорив би міністер Фоменко, в основних справах він тільки повторює настанови КПСС або правила та критерії, установлені міністерством освіти СРСР. Тому й з недоум'ям можна ставитися до його пропозицій про впровадження нових метод навчання, які розвивали б в учнях самостійний спосіб думання. Кому в умовах совєтського режимного регламентації потрібне самостійне думання, коли й сам міністер освіти не може дозволити собі на таку розсуд?

Огляд доповідей виголошених на конференції, показує, що й учители мусять обертатися в колі тих самих ідей, визначених XXVI з'їздом КПСС.

Після Фоменки виступив з доповіддю В. М. Русанівський, свіжоспечений академік АН УССР і директор Інституту мовознавства АН УССР та, як показують його писання останніх років, ідейний спадкоємець русофільських ідей покійного І. К. Білодіда.

У доповіді "Радянське мовознавство і школа" він накреслив напрямки совєтської мовознавчої науки в світлі рішення XXVI з'їзду КПСС. Згадавши про поширення мовних знань та забезпечення школи словниками та посібниками з питань культури мови, він уся увагу звернув на "знання російської мови, міжнародного спілкування" і підкреслив потребу "дослідження українських мовознавцями її функціонування в двомовному середовищі та на її великій ролі в інтернаціональному вихованні молоді". Говорячи про шкільні підручники, він сказав, що в них повинні переважати тексти, які сприяють інтернаціональному, естетичному і трудовому вихованню школярів. Як виходить із звіту, про українську мову не згадав ні словом директор Інституту мовознавства.

В дусі російського патріотизму говорили й інші доповідачі, як, наприклад, Л. М. Симоненкова в доповіді "Взаємозв'язок у викладанні української і російської мов". Подібно як Русанівський, доповідачка, — як пише звітодавець, — "розкрила виняткову роль мови великого

російського народу як засобу міжнародного спілкування, потужного знаряддя культурного єднання всіх народів нашої країни. Вона розглянула лінгво-психологічні і методичні основи вивчення обох мов. Експериментальна перевірка нової структури програм з української мови сприятиме глибокій розробці методики навчання обох близькоспоріднених мов у школах республіки."

Учителька середньої школи міста Ужгороду Закарпатської області, Н. М. Янкев, у доповіді "З досвіду здійснення взаємозв'язку у навчанні української і російської мов" розповіла про вивчення двох близькоспоріднених мов у школі з українською мовою навчання. Як стверджує звітодавець, "багато уваги вчителька приділяє взаємозв'язку і взаємозбагаченню братніх мов".

На конференції було прочитано теж чимало доповідей про методи навчання української мови, про культуру мови, про оптимізацію навчання, про проблеми змісту, типології і структури лекцій (уроків), про зв'язок "навчання української мови з життям, про навчання ортоєпії та орфографії, про роботу над словом і вивчення лексики в школі, про різні види творчих робіт, про роботу над підвищенням стилістичної грамотності і т.д., і т.д. Без сумніву, деякі ці доповіді могли бути на потрібному рівні та могли внести нові аспекти в проблему удосконалення навчання мови, але їх якість була напевно кращою, якщо б доповідачі не були зв'язані політичними догмами й наказами згори. В педагогічній праці особливо важливим є не тільки "як", але й "що", який зміст вкладатися в програми навчання і підручники. У доповідях конференції знаходимо чимало інформації про те, на якому матеріалі учители Української ССР мають "удосконалювати" навчання української мови.

Так, наприклад, на конференції говорив О. Р. Мазуркевич, доктор педагогічних наук, професор і академік АПН СРСР, який виступив з доповіддю "Книги Л. І. Брежнєва "Мала земля", "Відродження", "Цілина", "Спогади" на озброєння вчителя-словника". У цих творах Брежнєва доповідач відкриває не тільки, виховно-патріотичні, морально-етичні, естетичні але й художні якості, які "несуть великий виховний заряд для підрастаючого покоління". На думку Мазуркевича, вихід у світ творів Брежнєва "став подією віку".

(Продовження буде)

Марія Овчаренко

ЧИ НОВИЙ ЕТАП РОСІЯНИЗАЦІЇ?

II.

У брежньовську епоху пляномірного творення одного "радянського народу" обидві "теорії" дуже придітали й зручні, тому їх відновлюють, перестілюючи тільки спосіб вислову та не згадуючи про їх ініціаторів.

Колись давно Пушкін снів у великодержавних снах: "Славянские ли румыны сольются в русское море?" Як російський патріот він мав право думати про великодержавну велич свого народу. Колись це звали російським шовінізмом, а в час творення "одного радянського народу" це називають совєтським патріотизмом, для здійснення якого працюють армії та наших гнучкошеників-перевертнів. У цій категорії є й міністер освіти України Фоменко. Чи можна осуджувати його за це? Адже він мусить говорити те, що йому наказує Москва... Але з резервою треба ставитися до того, що він говорить про оновлений зміст навчання та модернізації метод, про нові програми й нові підручники української мови. Як тут нові програми та нові вдосконалені методи, коли все наповнене струхлявленим змістом з-перед 50-ох років? Як тут оновлення, коли йому наче в забороченні, приходиться повторювати раз-у-раз одне й те саме: "Нині проводиться велика робота над удосконаленням програм і підручників... Передбачається... встановлення тіснішого взаємозв'язку між курсами української і російської мов..." І наче на підкріплення значення цих настанов, Фоменко прилюдно оголошує імена трьох учителів із різних областей України, які "нагромадили цінний досвід навчання української мови у взаємозв'язку з братньою російською".

Однак, найважливіше завдання, яке XXVI з'їзд партії у своїх рішеннях ставить перед учителями, це виховання відданих комуністів, формування комуністичного світогляду, трудове й моральне виховання учнів, готування їх до суспільно корисної праці. Як приклад для наслідування наводить Фоменко працю вчительки однієї із київських

СОЮЗОВЦІ! ДОБІГАЄ ДО КІНЦЯ РІК 1982 І ТОМУ РАДИМО ВСІМ ЧЛЕНАМ УНСОЮЗУ ВИКОРИСТАТИ СПЕЦІАЛЬНУ НАГОДУ ПОДВОЇТИ ТЕПЕР В ГРУДНІ СВОЄ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН У ВІЦІ ВІД 0 ДО 65 РОКУ ЖИТТЯ. ТА АКЦІЯ ТРИВАЄ ЛИШЕ ДО 31-го ГРУДНЯ 1982 РОКУ.

Учасники програми сучасного мистецтва

Ліда Гаврилюк (справа) з Юрієм та Олесем Фурдами.

Володимир Курило

Олесь Кузичин

Аня Дидик

В поплудневій програмі сучасного мистецтва, що відбувається в неділю, 12-го грудня ц.р., в Українському Інституті Америки, з ініціативи Українського Народного Союзу і Українського Інституту Америки виступить ряд молодих виконавців, яких професійні дані подаємо нижче:

Володимир Курило, режисер, випускник університету в Бостоні. Він виступав із Лоб театром в Кеймбриджі, Масс., та в літніх постановках опереток Гільберта і Саллівана;

Олесь Кузичин є докторським кандидатом з музики в Колумбійському університеті в Нью Йорку і керівником та головним солістом музичної групи „Іскра“;

Ліда Гаврилюк здобула ступінь магістра музики в Нью Джерсі, а й будуть акомпанювати на фортепіані піаніст Юрій Фурда та

його брат Олесь на бубні; Аня Дидик має ступінь магістра з драми та сценічних виступів з університету Ратгерс і є майстром церемоній та директором програми на Союзівці. У поплудневій програмі сучасного мистецтва вона буде виступати з рецитативними творів українських дисидентів.

Космічна... (Продовження зі стор. 2)

літніх космічних кораблів у просторі.

Доктор Брюс Мюррей із лабораторії реактивного погону НАСА в Пасадені, Каліфорнія, що працює в секторі планування майбутніх місій в просторі, вважає, що така „космічна каравела“ повинна бути устаткована на вітрилах величезною 2,000 квадратних миль, виготовлених з алюмінію та титану цибулею луска.

Тиск, вирощений промінням сонця на таких вітрилах, буде достатнім, щоб звести цю каравелу на планету Марс, де вона спустить на його поверхню автоматичний прицільний пристрій, набере пробку Марсіанської землі та завезе її до космічної каравели. Через переставлення вітрил з землі, радіовим шляхом, космі-

НЕ ТОЙ СТЕЙТ І НЕ ТЕ ІМ'Я

У редакційному коментарі „Кеннеді не кандидат“ („Свобода“ ч. 231 з вітрянкою, 6-го грудня ц.р.) у 14-му рядку третього уступу слід читати: „Кеннеді згинув в атентаті... у Далласі, в стейті Тексасі“. У тому ж числі часопису у репортажі О.К. „У Філадельфії відбувся ІV Конгрес СФУЖО“, де мова про запропоновану листу нової Управи, поданою неправильно ім'я Степаняк. Ім'я її — Дарія. — Ред.

ПЕРЕДРІЗДВЯНИЙ ДУХОВНИЙ КОНЦЕРТ

відбудеться

в Українській Баттистській Церкві у Філадельфії 961 North 7th Street

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ:

П'ятниця, 10-го грудня, 7:00 год. вечора
Субота, 11-го грудня, 6:00 год. вечора
Неділя, 12-го грудня, 10:00 год. рано,
2:30 год. по обіді — КОНЦЕРТ

Для служіння Словом Божим запрошено пастора ОЛЕКСА П'ЯТОХУ з Едмонтону, Канада УСІХ СЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄМО.

В імені Церкви пастор д-р ІВАН БЕРКУТА

Ювілейні святкування 40-річчя УПА в Манстері

Як усі українські громади у вільному світі, так і наші громади Чикаго-півдня та Геммонд-Манстеру, Інд., вчорашнього відзначили 40-річчя постанови УПА.

Для влаштування цієї імпреси заснувався за ініціативою Управи 24-го Відділу ООЧСУ Громадський комітет під патронатом Відділу УККА в Геммонді, а до його складу ввійшли голови всіх місцевих організацій: Осередку СУМ-А ім. Крут, 24-го Відділу ООЧСУ, Відділу ОЖ ОЧСУ ім. О.Басараб, 84-й та 102-й Відділи Союзу Українок Америки. До складу Громадського комітету формально ввійшли також представники наших Церков: українських католицьких парафій св. Василія, св. Михаїла та св. Йосафата та української православної парафії св. Михаїла. Головою Громадського комітету обрано колишнього воїна УПА Ореста Галана. Отця крилошанина В. Возняка за прохання прийняти почесне голівство того Комітету.

Ювілейні святкування відбулися у неділю, 17-го жовтня ц.р. Службу Богу в наміренні українського народу відправив о. В. Возняк в церкві св. Йосафата в Мансте-

рі. У проповіді він пригадав, що свято роковин УПА пов'язане зі святом Покрови Св. Богородиці-Покрови, тельки українського народу. В часі Богослуження почесну стійку тримали в церкві дружинники СУМ-А: С. Чомко, М. Юзків, Т. Чекар та М. Бурдяк.

Після Відправ відбулася в парафіяльній залі мистецька програма з бенкетом. Програму започаткував урочистий вхід на сцену прапоросців з американським, українським і суміським прапорами. Вступне слово сказав голова Громадського комітету О. Галан. Провідною ідеєю його слова було свячене гасло борців за волю України: „Здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї!“.

У мистецькій частині виступив мішаний хор під диригентурою Мирослава Галана з акомпанюванням Надії Ваджук, що проспівала пісні з української тематики: „Вперед!“, „Світлий місяць“ та „Розлігалися тумани“. Після кожної пісні виступали декламатори: С. Шандра — вірш І. Овечка „Героям“, Леся і Тереса Медницькі — вірш Міри Гармаш „УПА“ М. Галан продекламувала по-мисте-

цький свій власний твір, присвячений воїнам УПА. Всі виконавці, а зокрема останню точку, викликали шире захоплення аудиторії.

Святочну доповідь про ролі й завдання УПА виконала Надія Галаш, колишня уністка „Марійка“. Її доповідь глибоко зворушила присутніх, зокрема в рецитативній уривку твору О. Любської „Були у матері три сини“.

Потім відбувся бенкет. Під час обіду Г. Дронь привітав передусім присутніх колишніх воїнів УПА: Н. Голяш, О. Галана, Марію та д-ра М. Ріпських, Володимира Савчака та Івана Савчака. На святі були присутні представники українських організацій, а саме: Ярослав Загородний, представник ГУ ООЧСУ, Дмитро Багрий, голова 8-го Відділу ООЧСУ, Оля Федак та Галина Загородна, Відділ ОЖ ОЧСУ Чикаго-північ, Теодор Чурма з дружиною, Осередок ТУМ-А ім. полк. І. Богуня, О. Панчишин з дружиною, Українська Станиця АП АБН, та Григорій Чомко, Осередок СУМ-А ім. Крут. Він також представив чле-

нів Громадського комітету: почесного члена — о. крил. В. Возняка, інж. А. Гайдука; Марту Гайдук; Ірину Куц та Надію Ваджук. Відсутнього на тому святі голову місцевого Відділу УККА адв. Ореста Шевцова заступив Василь Ваджук.

Щире захоплення присутніх викликало мистецьке вдекорвання сцени, що й-

го виконав наш довголітній талановитий декоратор Олесь Куц. Згідно з українською традицією, нашу трапезу започаткував та закінчив молитвою о. крилошанин В. Возняк. На закінчення всі присутні відспівали український національний гімн.

Григорій Петрович

В пам'ять наших Найдорожчих і Незабутніх РОДИЧІВ на ПАТРІАРШІЙ ФОНД складають 1000.00 доларів ВІРДЖІНІА Марія і Ярослав ВОЛОШИНИ

У світлу пам'ять бл. п. проф. інж. Гавриїла Гордієнка складаємо 20.00 доларів як дар на „ВОЄННОГО ІНВАЛІДА“ інж. Константи́н і Надія ДИДИНСЬКІ

3 сумом повідомляємо, що 28-го жовтня 1982 року в Рівному в Україні, відійшов у Вічність наш Дорогий ТАТО, ДІДУСЬ І ПРАДІД бл. п. ІВАН ТАЛАЩУК агроном у ділянці хмелюводства, довгі роки власник книгарні в Рівному.

Земляків і Друзів його по цей бік океану, просимо пом'янути його в своїх молитвах. Дочка — ГАЛІНА з родиною В Україні: син — ОЛЕГ з родиною племінниця — ГАЛІНА з родиною брат — МАКСИМ з дружиною Близька і дальша Рідня

3 болем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 5-го грудня 1982 р., несподівано, залишив цей світ на 44-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ, ВУЙКО, ЗЯТЬ І ШВАГЕР бл. п. інж. хемік ЗЕНОН ОЛЕКСАНДЕР БІЛИЙ

ПАНАХИДА в четвер, 9-го грудня 1982 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філадельфія, Па. ПОХОРОН в п'ятницю, 10-го грудня 1982 р., о год. 9-й ранку до української католицької катедрі Непорочного Зачаття, а відтак на українській католицькій цвинтар у Факс Чейс, Па. У глибокому жалю: дружина — ХРИСТИНА сини — ПЕТРУСЬ І ЗЕНОН мол. мати — АННА БІЛИЙ сестри — АНГЕЛІНА І ТЕРЕСА з родинами тесть — ІОСИФ А ОНУФЕРКО швагрова — ВОЛОДИМИРА ОНУФЕРКО

В глибокому смутку ділимося болісною вісткою з нашими Приятелями та Знайомими, що дня 3-го грудня 1982 р., раком, несподівано, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, БРАТ І ДІДО бл. п. ЯРОСЛАВ ІВАНИЦЬКИЙ народжений 1922 р. в Перемишлі, Зах. Україна, член 12-го Відділу ООЧСУ в Джерзі Сіті, Н. Дж. І платник Національного Фонду.

Тіло Покійного було поховане в суботу, 4-го грудня 1982 р. в Mac Laughlin Funeral Home, Pavonia Avenue, Jersey City, N.J., де Знайомі Покійного мали змогу віддати Останню Пошану. В неділю, 5-го грудня 1982 р., о год. 7:30 веч. була відслужена Панахида, яку відправив парох о. І. Височанський. ПОХОРОН відбувся 6-го грудня 1982 р., після ПОХОРОННОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ в українській католицькій церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сіті о год. 10:30, на українській православній цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Нью Джерзі.

В глибокому смутку: АННА — дружина МАРІЯ — дочка МИХАЙЛО — син, з дружиною і сином та Родина в Україні

Вашою учасницею світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українській студії в Гарвардському університеті пожертвували: Пані Трач — \$5,000 в пам'ять мужа бл. п. ВОЛОДИМИРА ТРАЧА. Ольга Гулай Палас — \$3,000 в пам'ять мужа бл. п. ІВАНА ПАЛАСА. Лідія Василь Кні — \$1,000 в пам'ять тітки бл. п. ОЛЕНИ з КИЇВ ФЕДУМ. Марія Овчинник — \$1,000 в двадцять річницю смерті мужа бл. п. проф. МИХАЙЛА ОВЧИННИКА та в світлу його пам'ять. Марія і Дмитро Попадюк — \$1,000 як довгавчності в ім'я покійного брата і шурини св. п. МИХАЙЛА ВІВЧАРКА. Катерина Хамула — \$500 в пам'ять св. п. ВАСИЛІА ІМАРІІ ФАРМІГІ. Олександра і Ольга Заброські — \$500 в пам'ять бл. п. ТЕОДОРА ОЛІПНИКА. Ярослав Цюк — \$500, Євгенія Кохан \$250 — в пам'ять сестри св. п. ОЛЕКСАНДРИ ГОШКО. Люба Данило і Андрій Данило — \$200 в пам'ять і в десятку річницю смерті мужа і брата бл. п. ВАСИЛІА ДАНИЛА. Д-р Любомир і Дарія Білови — \$100 замість квітів на могилу св. п. ІВАНИ ЛУДЗАК. Д-р Петро Попадюк — \$100 замість квітів на могилу св. п. д-ра ІВАНА ІВАНЦЕВА. Ярослав і Мирослава Зубали — \$100 замість квітів на могилу св. п. НІНІ ПЯСЦЬКОЇ. Григорій Лозинський — \$100 в пам'ять дружини св. п. НАТАЛІЇ ЛОЗИНСЬКОЇ. Марія Сайкевич Кодельська і син Олександр Кодельський — \$100 в пам'ять св. п. д-р НІНІ ШУРИН-КАТЕРИНКО. Михайло Костів — \$100 в пам'ять бл. п. д-ра ОСИПА БОКА. Клементина Житинська — \$100 в пам'ять мужа св. п. АНДРІЯ ЖИТИНСЬКОГО. Марія Капліста — \$100 в третю річницю смерті й в світлу пам'ять мужа бл. п. проф. інж. МАКАРА КАПЛИСТОГО. Д-р Євген і Неоніла Стецькі — \$100, дир. Степан Шипилів, Осип Б. і Гаврилюк — по \$25, інж. Григорій Олексій — \$10 в пам'ять св. п. ТЕТЯНИ ДУШЕНКО. Білозір Михайло — \$100 в пам'ять св. п. МИКОЛИ БАБЮКА. Орест і Ірена Гафтовичі, Василь і Анізія Мандзі — по \$100. Нестор і Магда Кольцо, Людмила і Ілля Демиденки, Зенон і Дарія Єлвіє — по \$25, Анна Капітан, Василь і Анна Ліщинські, Меланія і Роман Боднар, Джон Копенгаген — по \$20, Стефаніа Лаба, Володимир і Віра Мотика, Іван і Марія Мойсей, Зенон і Ізабелла Омецькі, Омелян і Марія Омецькі, Петро Ріш, Володимир Гаврилюк, Роман Павлічко, Рочестерський Технологічний Інститут — по \$10, Ігнатій Клопик, Микола Мінгович — по \$5 в пам'ять св. п. ВОЛОДИМИРА ТАРНАВСЬКОГО. Степан Скоробак — \$75 в пам'ять друга бл. п. інспектора РСУК БОГДАНА СТЕФАНОВИЧА, дружини друга св. п. ІРЕНИ КОСТИВ, земляка св. п. інж. СТЕПАНА ХАРИША. Д-р Василь і Герта Соколик — \$50 в пам'ять св. п. АНТОНА ПАХОПКА. Яків Рудяк — \$50 в п'яту річницю смерті дружини св. п. ЮСТИНИ РУДЯК. Роман Хаджай — \$50 замість квітів на могилу родича св. п. ОРЕСТА ШЕРЕМЕТИ. Д-р Адріан і Христина Спивоцькі — \$50 в пам'ять бл. п. ІВАНА КОГУТА. Христина Блаженко — \$50 замість квітів на могилу тети св. п. ІВАСІ ЛУДЗАК. Зеновія і Осип Гулей — \$50 в пам'ять другої річниці смерті швагра бл. п. д-ра інж. МИХАЙЛА СТЕФАНОВА, — \$25 замість квітів на могилу бл. п. ОЛЕНИ з ГАНКЕВИЧІН ГРИНЮК. Іван і Ольга Станжак — \$25 в пам'ять св. п. СТЕФАНА ШАБАТУРИ. Мирон Маланюк — \$25 в пам'ять вуйків бл. п. ЯЦКА І ТЕОДОРА ШУР. Олександр Хомяк — \$25 замість вінка на могилу бл. п. ОЛЕНИ ГАБРОВИЧ. Надія і Микола Куницькі — \$20 замість квітів на могилу св. п. СТЕФАНА СПОСАРЧУКА. Володимир Базилевський — \$20 в пам'ять св. п. ОЛЬГИ СТРОНСЬКОЇ. Д-р Антін і Слава Жуківські — \$15 в пам'ять св. п. В. КРОХМАЛЮКА. Марія Хархаліс — \$10 в пам'ять св. п. інж. ТЕОФІЛА РУДНИЦЬКОГО. Валентина Забілка — \$10 в пам'ять св. п. СТЕФАНА СПОСАРЧУКА. Д-р Малькопін і д-р Сузан Шерман — \$10, Морріс Глікман і Етель Глікман — \$5 в пам'ять св. п. ОЛЬГИ ГОРІЯН. Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю. ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Олександр Твардовський

З УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ В АВСТРАЛІЇ

УСТ „Київ” Інглвуд, Перт

Українське Спортивне Товариство „Київ” Інглвуд, Перт в Західній Австралії було засноване в 1951 році. Першим головою Товариства був св. п. мгр Олександр Мінко, який провадив його до 1959 року. Дружина копаного м'яча „Київ” започаткувала свої виступи в III-й Дивізії Західної Австралії. В 1963 році „Київляни” здобули аванс і перейшли до II-ї Дивізії. Головою УСВТ „Київ” був тоді св. п. мгр С. Темник. Під сучасну пору І-ша дружина „Київ” виступає вже в I-й Дивізії, і в цьому сезоні на усіх 12-ть клубів закінчила на третьому місці в показнику таблиці ігор. Крім першої дружини, УСТ „Київ” має резервову та дев'ять дружин у юнацькому віці. Під натиском Футбольної Федерації Австралії УСТ „Київ” мусив додати до своєї оригінальної назви ще назву передмістя, де знаходиться стадіон, так що англомовна назва УСТ „Київ” є „Інглвуд Кіа Саккер енд Сошіял Клуб Інк”.

Поруч стадіону УСТ „Київ” побудував клубовий дім, в якому є теж барове підприємство, в якому працює троє наших людей.

Крім чоловічих, УСТ „Київ” має дві жіночі дружини

копаного м'яча. Три змагання „Київ” були вибрані і виступають у жіночій збірній Австралії. Одна з цих змагань, Анна Сенюшенко, як найкраща змагунка Австралії була відзначена світовою чашкою „Бест Плейер Аворд”. Усі змагунки „Київ” цього року одержали золоті медалі „Бест Плейер” — „Котманс Медаль”. Патроном УСТ „Київ” є прем'єр Західної Австралії Рей О'Конор. При місцевій

УСК Нью Йорк — Сілвер Лейк СК 2:0

Дня 14-го листопада ц.р. перша дружина копаного м'яча відбула чергові першескі змагання, які цим разом виграла вислідом 2:1. Переможні голи для УСК-у здобули Адольфо і Марко, після цієї перемоги наша дружина займає середнє місце в показнику таблиці ігор II-ї Дивізії Космополітальної Ліги. Резервова дружина здобула сьому черги перемогу в звітній зустрічі вислідом 2:0, завдяки чому наша резерва займає й далі чолову позицію в резерво-вій Дивізії.

С.К.

УСВТ „Ч.Січ” — Армініян СК 0:2

Чергову поразку зазнала перша дружина „Ч.Січ” в лігових змаганнях „Мейджор Дивізії” 14-го листопада ц.р. зі сильним клубом вірменів вислідом 0:2. До перерви „Січовики” були вповні рівними суперникам гостей і навіть створили декілька критичних ситуацій, але і цим разом наш напад не зміг здобути хоч одного гола. Кращими майстрами свого діла були вірменські футболісти, які, маючи менше можливостей, зуміли здобути ведення 1:0. Після перерви вірмени почали частіше проводити ації в підворотті „Ч.Січ”, але

ПІД ГОСТРИМ КУТОМ...

ПРО ТАК ЗВАНИХ ЛЮБИТЕЛІВ СПОРТУ

Числена публіка на змаганнях, що підтримує своїх змагунів та підсилює їх зав-

жати до гри, до перемоги, є дуже корисна і побажана. Я хочу підкреслити слово „підтримувати”.

Ніхто не сумнівається, що українські глядачі підтримують свою дружину та бажають їй перемоги. Що, однак, виходить у практи-

оборона господарів успішно ліквідувала усі небезпеки Щойно в 82-й хвилині вірмени здобули свого другого гола з карного, що його не зовсім влучно призначив суддя зустрічі.

Склад „Ч.Січ” в цих змаганнях: М.Хамуляк, Ю.Бакун, І.Чижович, М.Берман, Д.Роміо, М.Торій, Р.Василлак, А.Бакун, С.Сабрій, Д.Бакун, Р.Бучачевський, Р.Павлюк, Д.Матіаш. Провідник Володимир Бакун.

УСВТ „Ч.Січ” (учні) — Ліндгист СК (учні) 2:0

Цю важливу перемогу здобули учні „Ч.Січ” з лідо-ром 3-ї Дивізії Юнацької Ліги Нью Джерсі, яким досі були учні міста Ліндгист. Здобувши перемогу, „Січовики” рівночасно перейняли перше місце в показнику таблиці ігор і тепер мають можливість закінчити сезон першуними цієї Дивізії. До перерви ведення 1:0 здобув Ярослав Твардовський. У другій половині Олександр Роланд устійнив вислід зустрічі 2:0. Крім них, у складі учнівської дружини виступають — Т.Науменко, Я.Павлюк, Т.Бортник, Т.Федоренко, Г.Сергій, П.Ярема, М.Кравчук, Б.Гур, Б.Полянський, А.Лішик, Д.Шмотола. В звітній зустрічі допомагали старшим молодші „Січовики”: Ю.Іванків і А.Роланд. Провідником і тренером дружини є Б.Кравчук, заступником А.Гур.

(от)

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1982 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів приймає Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1982 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1982 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ЕКОРТОВАНІ ГРУПОВІ ТУРИ В УКРАЇНУ

В 1983 РОЦІ

15 відлетів з Нью Йорку від 13-го січня до 28-го вересня

Ціни від \$1.140.00 через FINNAIR, K.L.M., LUFTHANSA, SWISSAIR.

За інформаціями і в справах реєстрації звертайтеся до найбільш досвідченої української подорожньої агенції, заснованої в 1920 році

IKTPI

KOBASNIUK TRAVEL INC.

157 Second Avenue
New York, New York 10003
Phone: (212) 254-8779

ВІРА КОВБАСНИК ШУМЕЙКО, президент

To KOBASNIUK TRAVEL INC., 157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 (SV)
Прожу вислати мені ІНФОРМАЦІЮ ЛЕТОЧКУ відносно групових турів 1983 р.
Name .....
Address .....
Zip Code ..... Area Code ..... Tel. No. ....

ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

ЕФРОЗИНА ПЕТРАНИК, член УНС Відд. 441-й м.Т.Шевченка в Тандер Бей, Онтаріо, померла 16-го вересня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 1892 року в Соколі, Україна. Членом УНС стала 1942 року. Залишила в смутку сина Петра і дочку Анну, 5 вніуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 20-го вересня 1982 року на Українським католицьким цвинтарі в Тандер Бей, Онтаріо.

Вічна Йй Пам'ять! Д.Завенчик, секр.

ВІКТОР ЗЕЛЕНКО, член УНС Відд. 461-го ім.І.Мазени в Велланді, Онт., помер 2-го жовтня 1982 року на 70-му році життя. Нар. 1912 року в Глибкій, Україна. Членом УНС став 1944 року. Похорон відбувся на „Вудлон Семетері” в Велланді, Онт.

Вічна Ййому Пам'ять! М.Грох, секр.

Вічна Ййому Пам'ять! Управ.

МИХАЙЛИНА КАРПІНКА, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітроїті, Мич., померла 16-го жовтня 1982 року на 78-му році життя. Нар. 1904 року в Польові, Радехів, Україна. Членом УНС стала 1937 р. Залишила в смутку мужа Стенді, дочок Софію і Ольгу та шестеро вніуків. Похорон відбувся 19-го жовтня 1982 року на цвинтарі св. Троїці в Карнегі, Па.

Вічна Йй Пам'ять! С.Федик, секр.

ІВАННА ВЕНГРИН, член УНС Відд. 53-го в Піттсбурзі, Па. померла 1-го листопада 1982 року на 62-му році життя. Нар. 21-го грудня 1919 року в Карнегі, Па. Членом УНС стала 1941 року. Залишила в смутку мужа Петра, сина Григорія і Степана, дочок Неллі і Джован та четверо вніуків. Похорон відбувся 4-го листопада 1982 р. на цвинтарі св. Троїці в Карнегі, Па.

Вічна Йй Пам'ять! Андрій Джула, секр.

С.КАКА Company
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

Кутя, мак, мед, гриби, різдвяні картки, календарі на 1983 рік, все є в Арці.

HELP WANTED

SALES
CAREER OPPORTUNITY
FOREIGN LANGUAGE
SPEAKING PEOPLE
Men & Women \$20-\$45,000 COMMISSION.
PART TIME & FULL TIME. IF YOU ARE AMBITIOUS & ARE A SUCCESS MINDED PERSON WHO IS SEEKING NOT JUST A JOB BUT A CAREER WITH THE LEADER IN CITY BUILDING.
...COMPREHENSIVE TRAINING
...DYNAMICS SALES
...HEALTH INSURANCE
...PLUS OTHER BENEFITS
FOR PERSONAL INTERVIEW CALL
MR. CRUZ — (215) 245-7505

ДОМАШНЯ РОБОТА

Українська родина в Данвер, Колор., пошукує досвідчену жінку для домашньої роботи і опіки над 2-ма немовлятами. Окрема кімната, лавірка, кухня й інші вигоди. Платня після угод. Зголоситися листом на адресу:
DR. BONDAN WYNAR
6008 S. Lakeside
Littleton, Colo. 80120

REAL ESTATE

YARDVILLE, N.J.

З уваги на прихильний вік, самітність, пропонує односторонній, двайтвірний

ДІМ
З спальні, двір огорожений, тиша околиця, близько банків, крамниць, українська православна церква св. Юрія. Ціна поміркована, власник українськ.
Тел.: (609) 585-1721

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуговування в Україні

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey

Також займаємося похоро-нами на цвинтарі в Бавнд Брук у перенесенні тілних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОУН, БРОУКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го ГРУДНЯ 1982 р.

Амстердам, Н. Я. Річні загальні збори т-ва ім. Ів. Франка 266-й Відд., о год. 7:30 веч. в домі Укр.-Амер. Горж. Ключу при 3-5 Теллер вул. На порядку зборів: вибір Управи на 1983 р. внески, запшти та дискусія. Приявність всіх чл. обов'язкова. — С. Корут, прездс., М. Криулич, скарб., В. Варшона, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ГРУДНЯ 1982 р.

Торонто, Канада. Збори 401 Відд., о год. 3-й по пол. при 22 Agnewsmith Ave., Toronto, Ont. Присутність членів обов'язкова. — Ст. Чорний.

СУБОТА, 18-го ГРУДНЯ 1982 р.

Ньюарк, Н. Дж. Річні збори т-ва Чорноморська Січ 14-й Відд., о год. 4-й по пол. в приміщенні Чорном. Січ. На порядку зборів: вибір Управи на 1983 р. та збирання чл. вкладок. — В. Роговський, прездс., В. Ткач, кас., М. П. Отрок, секр.

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Брук і св. Духа — відомі солідні фірми

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

ВОЛТЕР БЕЛІАНСКИЙ

Walter Belianski

K. M. KARDOVICH

Constantine M. Kardovich

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

Miami, Fla. (305) 653-5861

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.